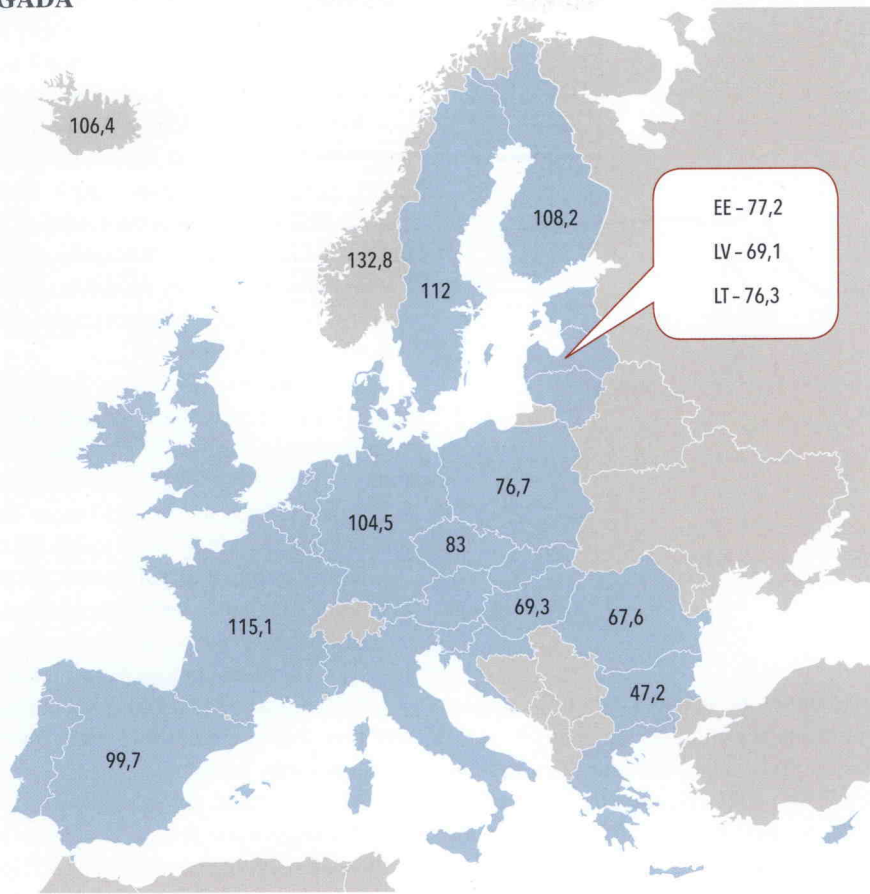

1. ATTĒLS. DARBASPĒKA RADĪTĀ PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA GADA LAIKĀ, % PRET ES VIDĒJO RĀDĪTĀJU 2018. GADĀ

Avots: "Eurostat"

M: Jā, taču vienlaicīgi absolūtais nodarbināto skaits ir samazinājies. Un uzņēmumu skaita pieaugums mūsu gadījumā var norādīt uz lielu skaitu čaulas uzņēmumu, ja to skata lielā ēnu ekonomikas īpatsvara kontekstā.

J: Tam ir arī cits izskaidrojums – 99% no reģistrētiem uzņēmumiem ir mazo un vidējo uzņēmumu kategorijā, tostarp 90% ar darbinieku skaitu 1–9, 9% ar darbinieku skaitu 10–49 un tādi, kuros darbinieku skaits ir 50–249, ir tikai 1%.

M: Tam nebūtu ne vainas, ja šie mazie uzņēmumi strādātu ar augstu pievienotu vērtību, kuru piesaista no ārējiem tirgiem.

J: Arī šo aspektu Sanita ir apskatījusi. Rezultāti nav iepriecinoši. Iekšzemes kopprodukta (IKP) daļa, kuru veido ieņēmumi no preču un pakalpojumu eksporta, 2018. gada trīs ceturkšņos bija 56,8%. Tas nesasniedz pat 2017. gada mērķa indikatoru (66%) un ir būtiski zemāks par 2020. gada vēlamo rādītāju (70%). Jāiebilst, ka eksporta īpatsvaram gan ir tendence lēni palielināties. Attiecībā uz darbaspēka produktivitāti, kas ir tevis pieminētā pievienotā vērtība, ko rada viens strādājošais gada laikā, Latvija diemžēl ir to sešu Eiropas Savienības (ES) valstu vidū, kas būtiski atpaliek no ES vidējā rādītāja. 2018. gada rādītājs 69,1% nav būtiski uzlabojies kopš 2013. gada (67%) un

ļoti atpaliek no 2030. gada mērķa vienības – 95%. To uzskatāmi parāda 1. attēls.

M: Attiecīgi, neskatoties uz to, ka aktīvo uzņēmumu skaits kļūst lielāks, tas neuzlabo kopējos budžeta ieņēmumus.

J: Kā uz to skatās! Jā, saražotais IKP uz vienu iedzīvotāju šobrīd ir krietni zemāks (20,1 tūkst. eiro) nekā vidēji ES (29 tūkst. eiro), un nesasniedz noteikto mērķa rādītāju 2030. gadā (27 tūkst. eiro). Bet šim rādītājam novērojama pozitīva dinamika – IKP uz vienu iedzīvotāju Latvijā aug straujāk nekā vidēji Eiropā.

M: Šādos apstākļos no makroekonomiskā viedokļa pareizāk būtu veidot budžetu ar proficītu, nodrošinot stingras valsts finanšu pozīcijas un atstājot vietu fiskālajiem stimuliem liela nelabvēlīga ekonomiskā šoka gadījumā, piemēram, kā tas bija 2008. gada pasaules finanšu un ekonomikas krīzes iespaidā.

J: Es piekrtu, bet atgādināšu, ka, neskatoties uz pozitīvo dinamiku, ienākumu līmenis uz vienu iedzīvotāju ir būtiski zemāks nekā citās ES valstīs, bet mēs allaž gribam saņemt tādus pašus vai vēl labākus sociālos pakalpojumus, neskatoties uz makroekonomikas cikliskumu. Tas mudina nodokļu sistēmas veidošanas nekonkvences – nodokļu politikas pamatnostādņēs paredzēts "meklēt iespējas